

[Finansministeren.]

De Hovedpunkter, der har Betydning for at hindre Inflation, er først og fremmest Stabilisering af Priser og Lønninger; dernæst en Reduktion af Indkomstrigeligheden gennem Skatter og Opsparing og endelig Binding af de ledige Penge i Pengeinstitutter og Erhvervsvirksomheder.

Spørgsmaalet om Stabilisering af Priser og Lønninger er det vigtigste og er stadig Genstand for Regeringens intensive Opmærksomhed. Men Løsningen af denne vanskelige Opgave lettes ved Foranstaltninger, hvorved de ledige Penge bindes og derved hindres i at øve et Pres paa Priserne og derigennem paa Lønningerne. Og denne Stabiliseringsopgave er i sig selv saa vanskelig, at hvad der kan gøres for at fremme dens Løsning, ubetinget maa foretages.

De ledige Penge fremkommer jo i Hovedsagen ad to Veje. Den ene er den, at Varelagre formindskes, Besætninger reduceres og andre Kapitalværdier opbruges, uden at de derved frigjorte Penge kan benyttes til Erstatningsindkøb. Disse ledige Penge maa holdes i Ro, indtil der senere bliver Mulighed for at benytte dem til nye Indkøb og Kapitalanlæg. Det er dette, der navnlig tages Sigte paa ved Lovbestemmelserne om tvungen Opsparing og ved det Lovforslag, som gaar ud paa at tilbyde Anbringelse i Statsobligationer.

Den anden Vej, hvorigennem der fremkommer ledige Penge, er gennem de mange og til Dels store Indkomster, der dannes gennem Nationalbankens Kreditgivning, uden at der samtidig produceres en tilsvarende Varemængde til Forsyning af Markedet. Denne Kilde til ledige Penge er farligere end Udtømmningen af Lagrene, fordi disse Penge efter Sagens Natur er mere tilbøjelige til at fremkalde Efterspørgsel efter de almindelige Forbrugsgoder. Dertil kommer et rent konjunkturpolitisk Hensyn, som ikke maa overses. Det er jo givet, at der efter Krigens Afslutning vil komme en overordentlig vanskelig Tid, hvor Skatteindtægterne vil gaa ned, uden at man kan regne med, at Statens Udgiftsforpligtelser reduceres tilsvarende, ja, der kan utvivlsomt blive Tale om væsentligt udvidede Kray til Staten f. Eks. paa det beskæftigelsesmæssige Omraade. De Indtægter, som bliver nødvendige for Staten for at imødegaa denne Situation, vil det være forudseende om man i saa vidt Omfang som muligt søgte at tilvejebringe nu, medens de Indkomster er til Stede, som stammer fra Krigskonjunkturerne. Det vil blive væsentligt vanskeligere, hvis man intet foretog sig før senere, naar Krigskonjunkturerne er forbi og Merindtægterne mere eller mindre har fortonet sig.

De Skattebeløb, der indvindes ad denne Vej, er det derfor ikke Hensigten at bruge til Dækning af Statens løbende Udgifter. Det foreslaas, at de indgaar i en Fond, over hvis Midler Finansministeren ikke kan disponere, men Frigørelsen skal vedtages i Rigsdagen ved særlig Lov. Det er selvfølgelig ikke Tiden nu at tage nærmere Bestemmelse om, hverken hvornaar eller til hvilke Formaal Frigørelsen skal finde Sted, men det har under Forhandlingen om denne Sag været en Forudsætning, at de til sin Tid skal sættes ind til Fremme af Formaal, der har afgørende Betydning for Landets økonomiske Udvikling, saasom nødvendige Beskæftigelsesforanstaltninger og Afhjælpning af Krisesituationer i Erhvervslivet.

Efter disse almindelige Bemærkninger vil jeg fremsætte nogle Udtalelser til de enkelte Forslag, baade deres Hovedprincipper og deres Enkeltheder. Jeg siger paa Forhaand, at mine Bemærkninger bliver udførlige, da jeg mener, at det har Betydning ved Forslagenes videre Behandling her i Rigsdagen at faa suppleret og uddybet, hvad der staa i Lovforslagenes Anmærkninger om de enkelte Bestemmelers nærmere Indhold og Forudsætninger.

Jeg skal først fremsætte nogle Bemærkninger til *Forslag til Lov om Udskrivning af en Krigskonjunkturskat m. v. for Skatteaaret 1943—44 samt om bunden Opsparing*.

Dette Forslag hviler paa det Hovedsynspunkt, at der maa foretages en Pengebinding dels igennem Beskatning, dels igennem den bunden Opsparing, og at dette bør ske saavel over for Personer som over for Selskaber, herunder kooperative Virksomheder, og i den Udstrækning, det er muligt, efter ensartede Retningslinier. For saa vidt angaar Skatten, har man anset det for rigtigt fortrinnsvis at lade denne komme til at hvile paa de Indkomster, som udviser en Stigning i Forhold til Aarene før Krigen, og her igen ganske særlig paa de Indkomster, der indeholder en Krigskonjunkturfortjeneste; herved afviger de i Forslaget indeholdte Regler fra de gældende Bestemmelser i Skatteudskrivningslovens § 2, hvorefter Merindtægterne behandles ens, hvad enten de er krigskonjunkturprægede eller ej. Imidlertid maa man se saaledes paa det, at ogsaa Indkomster, som ikke eller kun i mindre Grad indeholder Merindtægt, forudsat at de ligger over et vist Niveau, gennem den Købekraft, de rummer, kan udøve et betydeligt Pres paa Prisniveauet, og ogsaa disse Indkomster maa derfor inddrages under den